

Etholiadau Cyngor Gwynedd
MAI 1af, 2008.

DIGON YW DIGON

Cadwch ein cymunedau

Mae Llais Gwynedd am gadw ysgolion gwledig yn agored, am warchod gwasanaethau cyhoeddus ac adfer atebolrwydd a hyder y cyhoedd yng Nghynghor Gwynedd.

Sefydlyd Llais Gwynedd yn bennaf i ymgyrchu yn erbyn bwriad dadleuol, di-sail a di-feddwli Cyngor Gwynedd i gau ysgolion gwledig. Mae Llais Gwynedd yn credu mai'r ysgol yw calon y gymuned ac yn ganolog i ddyfodol economaidd, cymdeithasol a diwylliannol y gymuned honno.

"Nid yw'r arbedion ariannol pitw a geir o gau ysgol yn ddigon o gyflawnhad am y golled addysgol, cymdeithasol, ieithyddol ac emosiynol ddaw yn ei syl," meddai Maniffesto Etholiadol Llais Gwynedd.

"Rydym yn credu mai buddsoddiad mae'r cymunedau yma'n eu haeddu nid toriadau - datblygiad nid dadfeiliaid."

Mae Llais Gwynedd yn rhagdybio yn erbyn cau unrhyw ysgol os yw'r safonau addysg a geir ynnyd yn dderbyniol a bod y gymuned yn dymuno ei chadw'n agored. Mewn amgylchiadau o'r fath mae'r *status quo* bob amser yn ddewis yn ystod ymgynghori agored, tryloyw a chydymdeimladol gyda chymunedau ynglŷn â dyfodol eu hysgolion.

Bu cannoedd o rhieni a Llywodraethwyr yn datgan "Digon yw Digon" mewn ymateb i gynlluniau cau ysgolion gwledig

"Dyna wedi'r cwbl beth mae deddf gwlad yn ei ddweud," ychwanega Llais Gwynedd. "Ond mae cynghorwyr a swyddogion blaenllaw Cyngor Gwynedd yn credu y gallant weithredu uwchlawn'r gyfraith a sathru ar ein cymunedau lleol."

Bydd Etholiad y Cyngor Sir felly'n rhoi cyfle i chi, bobl Gwynedd, fanteisio at y cyfle unigryw hwn i leisio'ch barn yn glir ac i gyhoeddi'n ddi-gwestiwn mai DIGON YW DIGON. Pleidlais i Lais Gwynedd yw'r unig ddewis – yr unig ffordd i warchod ein hysgolion a'n dyfodol. Helpwch ein cymunedau, peidiwch â'u lladd.

SARHAD CANOLFAN WYRTHIAU

Mae rhieni ysgol wledig sydd ar restr cau Cyngor Gwynedd wedi cyhuddo'r Cyngor o wahaniaethu yn erbyn plant gydag anghenion addysgol arbennig.

Maent yn arbennig o flin na soniwyd am yr Uned Addysg Arbennig sy'n rhan o Ysgol Bronyfoel mewn adroddiadau sy'n argymhell cau'r ysgol ac am na chyfeiriwyd at anghenion addysg arbennig o gwbl wrth drafod y cau ar lawr Siambra y Cyngor.

"Mae gan Uned Bronyfoel enw anhygoel o dda gan Iwyddo ennyn ymateb gwrthiol oddi wrth y plant yn ddyddiol," meddai Ymgeisydd Llais Gwynedd yn Rhanbarth Etholiadol Talysarn, Cadfan Dylan Roberts.

"Mae'n sarhad ar y plant a'r athrawon hynod ymroddgar eu bod yn cael eu trin fel nag ydynt yn bod o gwbl."

GLANNAU'R FENAI YN UNIG

Mae Llais Gwynedd yn gwrthwynebu cynllun sy'n cyfyngu twf economaidd hyd Lannau'r Fenai ar draul gweddill y Sir.

Mae'r Cynllun Gofodol yn canoli datblygiadau ac adnoddau economaidd i ardal fechan ym mhegwn gogleddol y Sir. Egwyddor cwbl ddi-sail strategaeth o'r fath yw cymryd yn ganiataol y bydd unrhyw ffyniant yn y dyfodol yn lledaenu hyd rannau eraill o Wynedd. Pwy sy'n tynnu coes pw?

"Nid oes dystiolaeth sy'n cadarnhau'r honiad y bydd ffyniant Glannau'r Fenai yn cyrraedd gweddill y Sir," meddai ymgeisydd Llais Gwynedd yn Rhanbarth Etholiadol Diffwys a Maenoffer ym Mlaenau Ffestiniog ac sy'n ymgynghorydd datblygu economaidd ei hun, Gwilym Euros Roberts. "Llais Gwynedd yw llais y cymunedau gwledig a threfi bychain ac yn credu mewn datblygu bob cwr o Wynedd a rhoi sylw teilwng i anghenion cymunedau unigol."

CIP OLWG

Cynlluniau eraill Llais Gwynedd

• Mae Llais Gwynedd yn ymwybodol iawn o'r argyfwng tai sy'n wynebu ein teuluoedd ifanc. Bydd 150 o dai fforddiadwy ar y gweill gennym o fewn blwyddyn. Mae hynny'n cymharu â deg cartref sy'n cael eu codi'n flynyddol ar hyn o bryd. Byddwn hefyd yn caniatáu'n amodol i bobl lleol godi cartrefi ar eu tir eu hunain ac yn mynnu y bydd rhaid i dai haf gael caniatâd cynllunio.

• Mae Llais Gwynedd yn cefnogi adfer y ddwy swydd eithriadol bwysig sef Cyfarwyddwr Addysg a Chyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol i Wynedd.

• Mae Llais Gwynedd yn addunedu cyflwyno taliadau gostyngedig am barcio ym meisydd parcio'r cyngor. Credwn fod y taliadau ar hyn o bryd yn rhy uchel o'r hanner ac yn effeithio ar fusnesau yng nghanol ein trefi.

• Bydd Llais Gwynedd yn ail ddechrau casglu sbwriel yn wythnosol ar draws y sir yn ogystal â chefnogi cynlluniau ynni cynaliadwy mewn cartrefi a busnesau.

• Mae Llais Gwynedd yn gwrthwynebu ymestyn addysg ôl-16 oed mewn sefydliad trydyddol yn Arfon ac yn erbyn cyflwyno sefydliadau addysg ôl-14 oed yng Ngwynedd drwyddi draw.

• Mae Llais Gwynedd yn rhagdybio o blaid darparu addysg arbennig cynhwysfawr drwy'r Sir ac yn credu bod y gwasanaeth wedi dioddef toriadau diangen.

• Mae Llais Gwynedd yn cefnogi busnesau lleol ac yn achub ar bob cyfre i brynu cynyrrch lleol.

• Mae Llais Gwynedd yn cefnogi uwchraddio Rheilffordd Dyffryn Conwy a Lein y Cambrian er mwyn hyrwyddo ffyniant economaidd a chludiant cyhoeddus o'r radd flaenaf i'r trefi a'r pentrefi ar hyd y ddwy reilffordd bwysig hyn.

• Mae Llais Gwynedd eisiau gweld cynghorwyr lleol yn blaenoriaethu mân welliannau ffydd eu hardal.

• Bydd Llais Gwynedd yn cynnig teithio amodol am ddim i ddisgyblion ysgol ar wasanaethau bysiau'r sir.

• Os etholir Llais Gwynedd bydd yn ymgymryd â'r ychwaith yn onest, yn gydwybodol, yn agored a thyroloyw gan barchu pobl a'u cymunedau.

EIN HYMGEISWYR

Mae gan Llais Gwynedd 28 o ymgeiswyr yn sefyll yn Etholiadau Cyngor Sir Gwynedd ar Fai 1af.

Dônt o amrywiol gefndiroedd ac yn eu plith mae yna ffermwyr, pobl fusnes, athrawon, gwragedd ty, mamau a hyd yn oed ddyn glanhau'r simdde. Bob un yn sefyll dros eu cymunedau - bob un yn sefyll yn enw Llais Gwynedd.

• Ffermwyr yw **Gethin Glyn Williams** o Bont-ddu ger Ddolgellau ac mae'n sefyll yn Rhanbarth Etholiadol Brithdir a Llanfachraeth / Y Garllwyd / Llanelltyd. Mae'n dad i dri o blant sy'n mynychu Ysgol y Clogau, Bont-ddu – ysgol sydd ar restr cau Cyngor Gwynedd. Mae ei deulu wedi trin y tir, cloddio am aur lleol ac anfon eu plant i Ysgol y Clogau am bum cenhedlaeth.

• **Wendy Crisp** yw ymgeisydd Llais Gwynedd ym Mhenygroes. Mae'n wraig fusnes adnabyddus yn lleol a sefydloedd yr Hwylfan dan do poblogaidd yng Nghaernarfon. Mae'n sefyll yn erbyn Dyfed Edwards fu'n dal portffolio addysg Cyngor Gwynedd ac sy'n gefnogwr brwd a llafar dros gau'r ysgolion gwledig.

• Mae **Claire Amanda Russell** yn fam i dri o Fynytho sy'n sefyll yn Rhanbarth Etholiadol Llanengan. Dywed iddi ystyried yn ddwys a hir cyn penderfynu sefyll ond yn y diwedd bu'n rhaid iddi gefnogi ymgyrch Llais Gwynedd dros gadw'r ysgolion gwledig a gwarchod ein cymunedau.

• Roedd **Robert (Bob) Gruffydd Dorkins** yn Bennaeth Ysgol Crud y Werin, hyd at ei ymddeoliad y llynedd. Roedd yn aelod o weithgor ad-drefn ysgolion Cyngor Gwynedd ond rhoddodd y ffidil yn y to ar ôl sylweddoli fod y Cyngor Sir yn benderfynol o gau ysgolion er gwaethaf barn broffesiynol athrawon a phrifathrawon profiadol. Mae'n sefyll yn Aberdaron.

Gethin Glyn Williams

Wendy Crisp

Claire Amanda Russell

Bob Dorkins

BETH MAE FFEDERALEIDDIO'N EI OLYGU?

Mae'n debyg bod peth dryswch ynglŷn â beth a olygir wrth ffederaleiddio ysgolion. Mae rhai o'r farn fod hyn yn cynnig achubiaeth i'w hysbol lleol – i eraill mae'n hoelen yn arch eu cymuned. Felly beth sy'n digwydd?

Mae ffederaleiddio'n golygu cau bob un ysgol yn y ffederasiwn ac yna'n eu hail agor yn rhan o ysgol newydd ar dda, dri a weithiau bedwar safle gwahanol. Un ysgol gydag un pennaeth; un Corff Llywodraethol; ac yn bwysicach na dim - un gyllideb.

MANTEISION: Awgryma brofiadau eraill ar draws Gwledydd Prydain y gall ffederaleiddio fod yn fanteisiol rhwng dwy (a dim mwy) o ysgolion ar amod eu bod wedi'u lleoli'n agos at ei gilydd a bod mesurau yn eu lle i sicrhau nad yw'r gryfaf o'r ddwy'n llyncu'r partner gwanaf.

ANFANTEISION: Colli enw, gwisg a hunaniaeth ysgol ynghyd â'r posibilrwydd parhaol y bydd y Llywodraethwyr yn methu rheoli nifer o safleoedd gan arwain yn anorfol at gau un neu fwy ohonynt.

I Lais Gwynedd mae'r anfanteision yn llawer mwy na'r manteision. Ond os yw cymunedau o'r farn mai dyna yw'r ateb iddyn nhw yna bydd Llais Gwynedd yn eu cefnogi'n llwyr.

Oherwydd mae'n rhaid i ddyfodol ysgolion Gwynedd ddeillio o'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethau ac nid ei orfodi arnynt gan swyddogion dienw o'r Cyngor Sir na'r Cynulliad ychwaith o ran hynny.

YMUNWCH Â LLAIS GWYNEDD

Manteisiwch ar y cyfre i ymuno â Llais Gwynedd ac ymuno'n y frwydr i arbed ein ysgolion a gwarchod ein cymunedau.

ENW: .....

CYFEIRIAD: .....

FFÔN: .....

E-BOST: .....

Ticiwch yma i ymuno â Llais Gwynedd

Aelodaeth lawn (£10)

Myfyrwyr a phobl hŷn (£5)

Ticiwch yma os am gyfrannu at ymgyrch etholiad Llais Gwynedd.

Afonwch os gwelwch yn dda at: Llais Gwynedd, Pant y Rhedyn, Llanwnda, Caernarfon, Gwynedd LL54 5TL.
E-bost: aeron@llaisgwynedd.com

LLAIS GWYNEDD ECHO

The Voice of Gwynedd

Gwynedd Council Elections
MAY 1st, 2008.

ENOUGH IS ENOUGH

Save Our Communities

Llais Gwynedd – the Voice of Gwynedd will save rural schools from widespread closure, retain public services and restore accountability and public confidence in the county council.

Established mainly to campaign against Gwynedd Council's controversial penny pinching and poorly thought-out school closure programme, Llais Gwynedd believes the rural school is the heart of a community and is central in ensuring its economic, social and cultural viability.

"The small financial savings incurred through school closures do not justify the educational, social, cultural and emotional loss facing communities that lose their school," says Llais Gwynedd's Election Manifesto.

"We believe our communities deserve investment not cutbacks - development not deprivation."

Llais Gwynedd presumes against the closure of any school if educational standards are upheld and if it is the community's wish to keep their local school open. In such circumstances the *status quo* is always an option during open, transparent and sympathetic consultations with communities concerning the future of their schools.

"That after all is what current legislation stipulates," adds Llais Gwynedd. "Recent leading Gwynedd Councillors however believe they can operate above the law and ride roughshod over local communities."

The County Council Election on May 1st therefore provides you, the people of Gwynedd, with a unique opportunity to make your voice heard and to proclaim irrefutably that ENOUGH IS ENOUGH. A vote for Llais Gwynedd – The Voice of Gwynedd is the only realistic option – the only way to safeguard our schools and our future. Help our communities, don't destroy them.

Hundreds of school parents and Governors have said "Enough is Enough" to rural schools' closures.

MIRACLE CENTRE INSULT

Parents of a rural school earmarked for closure have accused the Gwynedd Council of discriminating against children with special educational needs.

They are particularly angry that the work of the Bronyfoel Special Needs Unit has not been highlighted in any of the council's reports proposing the closure of the school and that debates in the Council Chamber did not refer to special needs provision at all.

"The Bronyfoel Unit has a fantastic reputation and works miracles on a daily basis," said Llais Gwynedd's Candidate in the Talysarn Electoral Division, Cadfan Dylan Roberts.

"It's an insult to both the children and their highly dedicated staff that they have been treated as if they don't exist."

MENAI HUB ONLY

Llais Gwynedd is opposed to a proposed Gwynedd Council-backed economic development plan confining economic growth to the Menai Strait area at the detriment of Gwynedd as a whole.

The North West Wales Spatial Strategy concentrates economic development initiatives and resources on one small area at the northernmost tip of the county. The ill-founded principle behind the strategy assumes that any future economic growth in what's called the Menai Hub will ripple out to other parts of Gwynedd. Who are they trying to kid?

"There is no evidence to support the council's claim that any potential prosperity can be distributed to other parts of the county," says Llais Gwynedd's candidate in Blaenau Ffestiniog's Diffwys and Maenofferen Electoral Division and economic development consultant, Gwilym Euros Roberts.

"Llais Gwynedd is the voice of rural and small town communities that believes in developing every part of Gwynedd and giving the appropriate attention to their needs."

AT Y GLANCE

Other Llais Gwynedd Initiatives

- Llais Gwynedd is extremely conscious of the homes crisis facing our young families. We will have 150 affordable homes in the pipeline within its first year in office. That's compared to the ten homes per year presently being developed. Llais Gwynedd will also allow the conditional building of homes for local people on their own land and make second homes a planning criterion.
- Llais Gwynedd supports the restoration of the extremely important posts of a Director of Education and a Director of Social Services in Gwynedd.
- Llais Gwynedd pledges the introduction of concessionary fees in council car parks. We believe the present parking fees are exorbitant to the extreme and are hindering town centre business opportunities.
- Llais Gwynedd will re-introduce weekly county-wide refuse collections as well as supporting renewable energy programmes in homes and offices.
- Llais Gwynedd opposes the introduction of post-16 year old education in tertiary establishment in the Arfon area and the introduction of post-14-year-old education establishments in Gwynedd as a whole.
- Llais Gwynedd presumes in favour of providing comprehensive special needs education throughout the county and believes this service has suffered unnecessary cutbacks.
- Llais Gwynedd supports local businesses and will take every opportunity to purchase goods locally.
- Llais Gwynedd supports upgrading the Cambrian and Conwy Valley railway lines in order to promote economic prosperity and good quality public transport for the residents of the towns and villages along these two important railways.
- Llais Gwynedd will enable local councillors to prioritise minor local road improvements.
- Llais Gwynedd will provide free fares for school children on the county's bus services.
- If elected Llais Gwynedd undertakes to realise its obligations honestly, conscientiously, openly and transparently, and with respect for people and their communities

OUR CANDIDATES

Llais Gwynedd is fielding a total of 28 candidates in the County Council Election on May 1st.

They come from all walks of life bringing with them a wealth of experience with farmers, entrepreneurs, teachers, housewives and even a chimney sweep amongst them. The common factor is that they're all standing for their communities – standing under the Llais Gwynedd banner.

• **Gethin Glyn Williams** is a farmer from Bont-ddu near Dolgellau and standing in the Brithdir and Llanfachraeth / Y Ganllwyd / Llanelltyd Electoral Division. He is the father of three children that attend Ysgol y Clogau – a school that's on Gwynedd Council's proposed school closure list. His family have toiled the land, prospected for local gold and enrolled their children in Ysgol y Clogau for five generations.

• **Wendy Crisp** is Llais Gwynedd's candidate in Penygroes. She is a well-known local businesswoman who established Caernarfon's popular indoor Fun Centre. She is standing against Plaid Cymru's Dyfed Edwards who holds Gwynedd Council's Education Portfolio and a vocal supporter of the school closure programme.

• **Claire Amanda Russell** is a mother of three from Mynyddo who is standing in the Llanengan Electoral Division. She says she thought long and hard before putting her name forward but in the end decided she had to support Llais Gwynedd and the campaign to save rural schools and communities.

• **Robert (Bob) Gruffydd Dorkins** was headmaster of Aberdaron's Ysgol Crud y Werin until his retirement last year. He was a member of Gwynedd Council's school re-organisation working party but resigned on realising that leading county councillors and officials were hell-bent on school closures contrary to the professional opinion of long standing teachers and headmasters. He's standing in Aberdaron.

Gethin Glyn Williams

Wendy Crisp

Claire Amanda Russell

Bob Dorkins

WHAT DOES SCHOOLS' FEDERALISATION MEAN?

There seems to be some confusion about what exactly is meant by a schools' federation. To some it's conceived to be the local school's lifeline – to others a nail in the community's coffin. So what's it all about?

Federalisation means the closure of all the schools involved and then their re-opening as part of a new school on two, three and sometimes four different sites. One new school with one headmaster; one Board of Governors; and more importantly - one budget.

ADVANTAGES: Experiences throughout the UK seem to indicate that a federation of two (and not more) schools can be beneficial providing the school are in close proximity and that measures are in place to ensure the weaker of the two is not swallowed up by its stronger partner.

DISADVANTAGES: The loss of the school's name, uniform and identity and an ever present possibility that the Governors would be unable to manage several sites and the complete closure of one or more of them would be just a matter of course.

For Llais Gwynedd the disadvantages generally strongly outweigh the advantages. But if communities voluntarily go for this option as a way forward for their schools then Llais Gwynedd would wholeheartedly support their choice.

Because any decision on the future of Gwynedd schools must derive from the communities they serve, not imposed by some faceless mandarin at county or even Assembly level.

JOIN LL AIS GWYNEDD – THE VOICE OF GWYNEDD

Take this opportunity to join Llais Gwynedd and join the fight to save our schools and save our communities.

NAME: .....

ADDRESS: .....

.....

TEL: .....

E-MAIL.....

Tick here to join Llais Gwynedd

Full membership (£10)

Students and OAPs (£5)

Tick here to contribute towards Llais Gwynedd's Election Campaign

Please send to: Llais Gwynedd, Pant y Rhedyn, Llanwnda, Caernarfon, Gwynedd LL54 5TL.

E-mail: aeron@llaisgwynedd.com